

→ **PIĄTEK, GODZ. 18** OTWARCIE WYSTAWY

KANON I REMIX JÓZEFA SZAJNY

ŁUKASZ KARKOSZKA

„Życie zmieniam w obraz” – tak o swojej twórczości mówił Józef Szajna, jeden z największych wizjonerów polskiego teatru. Ekspresja wizualna artysty ujawniała się nie tylko na deskach scenicznych, ale również na płótnach. Jego malarskie dokonania oglądać można od 18 listopada w Muzeum Śląskim.

Wystawa „Józef Szajna. Kanon i remix przestrzeni polskiego teatru XX i XXI w.” przybliży mniej znany dorobek plastyczny jednego z najwybitniejszych twórców polskiej sceny teatralnej. Józef Szajna (1922-2008) zapisał się w historii polskiej kultury przede wszystkim jako wybitny reżyser, scenograf i teoretyk teatru. Zasłynął spektaklami, które w latach 70. stworzył w teatrze Studio. Były to autorskie przedstawienia-moralitety (m.in. „Replika”, „Gulgutiera”, „Dante”, „Cervantes”), łączące literackie treści z wizjonerską organizacją przestrzeni scenicznej i ekspresyjną grą aktorów. Teatr wywarł też ogromny wpływ na jego malarstwo. Stałym powracającym motywem w jego pracach były wspomnienia i doświadczenia wyniesione z obozów koncentracyjnych, a także refleksje nad przemijaniem. W początkowym okresie działalności, przypadającej na lata 50. XX w., Szajna stosował technikę kolaży (cykl „Obrazy-Dramaty”). W kolejnych dekadach chętnie sięgał do asamblażu - techniki wykorzystującej fragmenty gotowych przedmiotów. Szajna wykorzystywał m.in. manekiny, które były nośnikiem

MATERIAŁY PRASOWE

Wystawa „Józef Szajna. Kanon i remix przestrzeni polskiego teatru XX i XXI w.” przybliży mniej znany dorobek plastyczny twórcy

dramatycznych treści. W latach 80. i 90. w jego twórczości dominowało malarstwo figuratywne (cykle „Mrowisko” i „Gnom”), a także ekspresjonizm abstrakcyjny. Pojawiły się również rysunkowe erotyki.

Katowicka wystawa będzie wędrówką po malarskich dokonaniach twórcy. Zobaczymy prace reprezentujące wszystkie style, po które sięgał artysta, co da pełny wgląd zarówno w tematykę, jak i w poetykę jego twórczości. Dodatkowo na wystawie zaprezentowana zostanie blisko setka projektów scenograficznych Szajny.

Wystawa inauguruje nowy projekt Centrum Scenografii Polskiej poświęcony przestrzeni polskiego tea-

tru. Cyklicznie prezentowany będzie dorobek znamienitych twórców związanych z teatrem wraz z próbą interpretacji ich dzieł przez młodych artystów. Konwencja uczeń - mistrz pozwoli zobaczyć, na ile dzieła mistrzów są dziś aktualne. Czy jeszcze inspirować i prowokować kolejne pokolenia? Poprzez tę konfrontację widz będzie mógł na nowo odkryć klasyków, a jednocześnie poznać nowych, utalentowanych twórców. W pierwszej odsłonie reinterpretacji dzieł Szajny podejmuje się Olga Warabida, młoda artystka zajmująca się animacją, grafiką i projektowaniem scenografii multimedialnej. W ubiegłym roku w ramach Festiwalu Nowej Scenografii została wyróżniona w konkur-

MATERIAŁY PRASOWE

sie o Nagrodę im. Jerzego Moskala za najlepszą realizację teatralną. Na ekspozycji zaprezentuje instalację „Remix”, będącą próbą nowego spojrzenia na twórczość wizjonera. Zbudowana z weneckich lustek przestrzeń będzie angażować wzrok i słuch, pozwalając przyjrzeć się zarówno samemu sobie, jak i wcielić się w rolę obserwatora. Widz będzie mógł wejść do specjalnie zaaranżowanego pomieszczenia, gdzie zwierciadlana powierzchnia pozwoli spojrzeć na zewnątrz i uzyskać zwielokrotniony obraz. Dodatkowo wewnątrz zamontowane zostaną mikrofony zbierające odgłosy zwiedzających, które w połączeniu z muzyką Anny Sudy spotęgują wrażenia.

- Poznawanie sztuki Józefa Szajny jest dla mnie niemalże porównywalne z czytaniem cudzego pamiętnika. Mocne, emocjonalne komunikaty i skojarzenia w jego pracach wzmacniają siłę przekazu, dzięki któremu odbiorca czuje się istotną częścią całego projektu. Aktywność odbiorcy w remiksie to interakcja na poziomie obraz - dźwięk, która krąży wokół tematu współczesnej intymności człowieka - mówi Olga Warabida.

Otwarcie wystawy odbędzie się 18 listopada o godz. 18 w budynku Centrum Scenografii Polskiej Oddziału Muzeum Śląskiego przy ul. Dobrowolskiego 1 w Katowicach. Wstęp wolny. Ekspozycję będzie można oglądać do 26 lutego 2017 r. ★